

Valt buiten reikwijdte

Ter informatie 1: Box 3

De voorstellen voor box 3 zijn in concept uitgewerkt voor zover dat mogelijk is met de huidige stand van de besluitvorming daarover. Hieronder gaan wij in op de passage van de MvT over 'constructies' en lichten wij de nog openstaande punten toe waarover wij u nog nader zullen informeren (met name over het budgettaire scenario) en waarover we graag nog met u spreken.

Constructies

We wijzen u op de volgende passage in de MvT betreffende box 3:

'Er zal worden gemonitord of en in hoeverre de aangepaste systematiek leidt tot belastingontwijkend gedrag en daartegen zullen zo nodig maatregelen worden getroffen.'

Wij hebben met u gesproken over de constructies die nu bestaan om de grondslag in box 3 te verkleinen of de peildatum in box 3 te omzeilen. Omdat hogere vermogens in het voorstel – bij de nu geraamde gemiddelde rendementen – meer belasting gaan betalen, bestaat de kans dat onder het nieuwe systeem meer belastingontwijkend gedrag zal ontstaan via bepaalde constructies. Met dit 'haakje' in de toelichting wordt daartegen een waarschuwing afgegeven en wordt het gemakkelijker om later nog met aanvullende maatregelen voor box 3 te komen. Momenteel worden al wel de mogelijke constructies in kaart gebracht en worden tevens de mogelijkheden tot het tegengaan daarvan onderzocht.

Openstaande punten

Wetsvoorstel waarin het box 3-voorstel wordt opgenomen

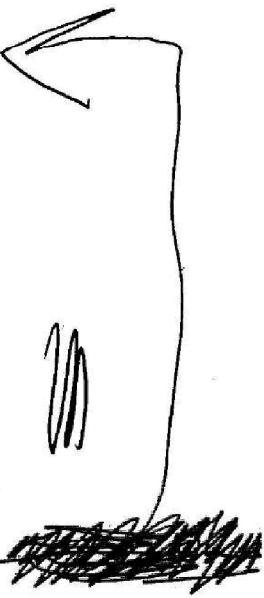
- Met u is afgesproken dat in augustus de wetgeving en toelichting voor box 3 zo ver mogelijk gereed zijn. Daarbij is nog geen beslissing genomen over het verdere proces, waaronder de vraag in welk wetsvoorstel het box 3-voorstel wordt opgenomen, met name gelet op de nog niet afgesloten discussie over het al dan niet introduceren van een tegenbewijsregeling.
- Wij hebben het concept (zonder tegenbewijsregeling) vooralsnog opgenomen in het wetsvoorstel Belastingplan 2016, maar zullen uiteraard met u het gewenste proces bespreken zodra de kabinetsplannen voor box 3 inclusief het budgettaire scenario zijn uitgekristalliseerd.

Budgettair scenario

- In het jaar van invoering van de herziening van box 3 is nagenoeg sprake van budgettaire neutraliteit. In de jaren daarna treedt op basis van een scenario waarin geleidelijk wordt teruggekeerd naar de naar verwachting 'structurele rendementen' op de verschillende vermogenstitels een jaarlijkse forse budgettaire derving op die oploopt tot ruim € 900 mln. in 2024 en 2025. In 2035 is de opbrengst hersteld tot het huidige niveau om daarna door te stijgen tot een structurele meeropbrengst van circa € 400 mln. Deze uitkomsten zijn het resultaat van een doorwerking van gerealiseerde rendementen in het verleden die doorwerken in de voortschrijdende gemiddeldes van 25 en 5 jaar en een verondersteld rendement in de toekomst bij een terugkeer naar wat we zien als structurele rendementen.

een rendement van 5% vind ik niet van voor overig, maar moet dit zoeken
ok VNB/PvA

- Het per jaar te dekken bedrag bedraagt indicatief circa € 500 mln. Dekking is conform de begrotingsregels vereist omdat het hier gaat om een derving waarvan we op dit moment al zeker weten dat deze zich voordoet als gevolg van de gerealiseerde rendementen de afgelopen 25 jaar, die meewegen in het voortschrijdend gemiddelde. Waar het deze al gerealiseerde rendementen betreft gaat het daarom niet om een endogene derving. Dat is wel het geval bij de rendementen die zich voordoen in de toekomst.
- Er wordt nog gezocht naar oplossingen om de budgettaire derving te voorkomen. Binnen de kaders van het huidige voorstel lijkt er eigenlijk maar één oplossing mogelijk, namelijk het vastzetten van het rendement voor de overige bezittingen (= aandelen, obligaties, onroerend goed en restpost van andere vermogenstitels) op het percentage dat we nu hanteren op basis van het 25-jaars voortschrijdend gemiddelde. Dit is mogelijk in combinatie met een evaluatiebepaling voor deze rendementen op het beleggingsdeel. Het spaardeel kan dan elk jaar herijkt worden op het rendement van t-2. Dus ook geen voortschrijdend gemiddelde voor spaargeld, maar wel de beste aansluiting op de 'actualiteit'. Dit onderscheid sluit ook aan bij de systematiek met twee vermogenstitels ('spaargeld' en 'overige bezittingen'). In het huidige voorstel worden alle rendementen jaarlijks herijkt op basis van t-2 als meest actuele jaar en de periodes 5 jaar (spaargeld en obligaties) en 25 jaar (overig).
- De verdediging van het onderscheid is dat beleggen anders dan sparen een langetermijnkarakter heeft en dat het structurele rendement dus stabiel moet (kunnen) zijn. Tegelijkertijd zijn rendementen uit beleggingen veel sterker volatiel waardoor het bij beleggen verstandig is om van waarden uit te gaan die als structureel kunnen worden gezien, mede gelet op het feit dat bij een herijking altijd een vertraging bestaat van 2 jaar en een belegger een grote dip of piek in bijvoorbeeld de aandelen dus ook bij herijken niet in het desbetreffende jaar terugziet (bovendien wordt die dip of piek gedempt door de langere termijn waarover het voortschrijdend gemiddelde wordt berekend). Overigens is de positie van obligaties hierin enigszins lastig (minder volatiel).
Het huidige probleem van de 4% ligt in feite bij de spaarrente. Terwijl het rendement op aandelen en onroerend goed op de lange termijn redelijk robuust is, is dat voor spaarrente veel minder het geval (de spaarrente is gedaald van meer dan 6% begin tachtiger jaren, naar 1,3% in 2014). Buiten de budgettaire beheersbaarheid is een ander voordeel van het niet herijken van het rendement op beleggen dat een meer globale vaststelling van het percentage op de overige bezittingen mogelijk wordt dan de nu gebruikte 'exacte' berekening van 5,2% (bijvoorbeeld 5% of 5,5%). Het voorstel wordt daardoor minder afhankelijk van arbitraire elementen zoals beleggingsindices en periodes. De exacte berekening van het percentage geeft een soort schijnnaauwkeurigheid die is gebaseerd op een aantal keuzes bij de berekening van dit percentage, welke stuk voor stuk voor discussie vatbaar zijn. Het hoge percentage presenteren als een grove benadering van het haalbare rendement voorkomt wellicht deze discussies. Voor het herijken geldt dan alleen nog het jaarlijkse percentage van de rente uit de DNB-statistiek. Voor de lange termijn (beleggen) presenteren we de indicatoren daarbij als hulpmiddelen die gebruikt worden om het langetermijnpercentage vast te stellen. We zeggen toe dat we dit rendement bijvoorbeeld over vijf

→ ok

is wel een idee

jaar evalueren. Nadeel is dat een dergelijk onderscheid opportunistisch kan overkomen.

- Een andere oplossing zou zijn om het voorstel te laten zoals het is. De budgettaire derving de komende jaren zou dan de tegemoetkoming kunnen zijn in ruil voor het schrappen van de tegenbewijsregeling (dus een tegemoetkoming voor hogere vermogens in de nabije toekomst via een lager forfaitair rendement omdat rekening wordt gehouden met het uitfaseren van de internetbubbel uit het langjarige rendement op aandelen). Maar dat betekent wel dat de box 3-maatregel per saldo lastenverlichting geeft (bezwaarlijk voor PvdA). Bij financiering van deze € 500 mln. uit het 5 mld. pakket zou dat ten koste gaan van het aantal banen dat het pakket oplevert. Tegelijkertijd is een groot risico bij heronderhandeling over de inzet van 5 mld. dat hiermee ook de deur wordt opengezet voor discussie over zowel financiering van koopkrachtrepatrië van ouderen en uitkeringsontvangers uit de 5 mld. Tot slot zal dit politiek lastig liggen bij de PvdA omdat dit een schuif betekent van lasten op vermogen naar lasten op arbeid, wat economisch gezien ook niet voor de hand liggend is.

dat kan, maar het is wel veel geld.

Saldering schulden met welke vermogenstitels

- Bij de uitwerking van box 3 wetgeving is uitgegaan van de aftrek van box 3 schulden in rendementsklasse I waardoor rendementsklasse I bestaat uit 'nettospaargeld'. Dit is logisch als je bedenkt dat de kosten van een geldlening (rente) dichterbij het rendement op spaargeld ligt dan bij rendement op overige vermogensbestanddelen. Je kan echter ook beredeneren dat het voor de hand ligt om de kosten van een box 3 schuld mee te nemen in rendementsklasse II. Het is immers logisch om te veronderstellen dat een box 3 schuld eerder wordt aangewend voor bijvoorbeeld een vakantiewoning dan om de gelden op een spaarrekening te zetten. Het toerekenen van schulden aan de overige bezittingen heeft bovendien als voordeel dat het aandeel van het spaargeld per schijf omhoog gaat en dat in de derde schijf geen 0%-aandeel voor nettospaargeld geldt (waardoor vermogens boven de € 1 mln. ook optisch een spaardeel krijgen toegerekend). Nadeel is dat het gemiddelde rendement van 5,2% voor de categorie overige bezittingen dan omhoog gaat.
- Indien zou worden gekozen voor het niet herijken van het rendement op het beleggingsdeel (zie hiervoor), zou daarentegen een argument voor het salderen van schulden met spaargeld kunnen zijn dat het wel gewenst is om het rentepercentage op schulden te herijken. Voor het rendement op schulden is aangesloten bij de spaarrente met een opslag van 0,1%.

maar het gaat het met meer om de feitelijke rente dan om de achterblijvende bedoelij? anders behandelen mensen die een ze hun met geleend geld kopen ipv met spaargeld. Coulaanster.

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

TER BESLISSING

Aan
de Staatssecretaris

Kor persoonsgegevens *ik hoop*
het antwoord zea
binnenkort te weten;
vooralsnog zijn de antwoorden
1) vijfjaarsgemiddelde
2) aan te wet.
Je hoort, BW

Directie Algemene Fiscale
Politiek

persoonsgegevens

notitie

Box 3 in belastingplan

Datum
21 augustus 2015
Notitienummer
AFP/2015/706
Rubriek
Belastingplan

Paraaf	Via	Via
persoonsgegevens		
Via <i>OG</i>	Medeparaaf	
persoonsgegevens		

persoonsgegevens

Kern

Er staan nog twee punten open in de vormgeving van de box 3-variant (gemiddelde vermogensmix) waarover deze week besluitvorming moet plaatsvinden, namelijk:

1. Hoe gaan we de rente op spaargeld jaarlijks herijken: op basis van een vijfjaarsgemiddelde t-6 t/m t-2 of op basis van het jaarcijfer t-2? Alleen bij een vijfjaarsgemiddelde is er een budgettaire opbrengst, die kan worden ingezet voor het heffingvrije vermogen. Bij een rente op basis van t-2 is er een derving van € 158 mln die gedekt moet worden.
2. Hoe gaan we om met heffingvrij vermogen: Aftrek 'aan de voet' of 'aan de top'? En welk bedrag wordt dit? Een aftrek aan de top kost geld, evenals uiteraard een verhoging van het bedrag.

Kopie aan
Minister
Comm
2x PA
Belastingplanteam
Bijlagen

Daarnaast is naar aanleiding van de uitvoeringstoets gekeken naar een vereenvoudiging van het huidige wetsvoorstel. Deze vereenvoudiging hangt samen met de manier waarop het heffingvrije vermogen (hierna ook: HVV) in het huidige voorstel wordt verrekend. Deze verrekening is gekozen om de bedragen ook in de tabel in de wet op € 100.000 en € 1 miljoen te houden, maar maakt de wetgeving gecompliceerd met mogelijk nadelige effecten voor de uitvoering en voor belastingplichtigen. Dit is op te lossen door de tabelbedragen in de wet te verlagen met het HVV. Mocht besloten worden tot een aftrek van het HVV aan de top, dan is dit niet nodig en wordt de vereenvoudiging vanzelf bereikt (met dezelfde schijfgrenzen in wet en toelichting).

conform punt 2

Hieronder worden de genoemde aspecten toegelicht en wordt u een beslispunt voorgelegd over een vereenvoudiging van de wetgeving indien het heffingvrije vermogen aan de voet wordt verrekend.

Proces

Tbv de verzending van het definitieve wetsvoorstel naar de Raad van State is het noodzakelijk dat wij uiterlijk donderdag de wetteksten en toelichtingen en berekeningen gereed hebben. Om dit voor box 3 op verantwoorde wijze te kunnen doen, zal definitieve besluitvorming over de genoemde punten voor box 3 uiterlijk a.s. woensdag gereed moeten zijn.

Toelichting

1. Vereenvoudiging wetgeving bij verrekening HVV aan de voet

Besispunt

Gaat u ermee akkoord om, indien het heffingvrije vermogen verrekend wordt aan de voet (dus tegen het rendement van de eerste schijf), de wetsystematiek voor box 3 aan te passen zoals hieronder wordt beschreven?

De Belastingdienst noemt in de uitvoeringstoets als enige knelpunt voor box 3 dat de verdeling van het gezamenlijke vermogen tussen partners ingewikkelder wordt, doordat partners in tegenstelling tot de huidige systematiek het vermogen vóór aftrek van het heffingvrije vermogen moeten verdelen. Als partners onverhoopt het volledige vermogen aan slechts een van de partners toerekenen, kan die partner uitsluitend zijn eigen heffingvrije vermogen effectueren. Aan de andere partner is immers geen vermogen toebedeeld waarvan het HVV kan worden afgetrokken. In de huidige systematiek verdelen partners hun gezamenlijke vermogen (de rendementsgrondslag) na aftrek van het heffingvrije vermogen van beide partners, waardoor partners automatisch twee keer het heffingvrije vermogen effectueren. Partners die samen een rendementsgrondslag hebben die niet hoger is dan het heffingvrije vermogen van beide partners samen worden dan, ongeacht de verdeling die zij kiezen, per definitie niet in box 3 betrokken.

In het wetsvoorstel Belastingplan 2016 is er in eerste instantie voor gekozen om dit systeem te wijzigen. Achtergrond hiervan was dat dit noodzakelijk is indien we in de wettekst een tabel willen opnemen die de grenzen van € 100.000 en € 1.000.000 zichtbaar maakt. De wetgeving wordt hierdoor aanzienlijk complexer, mede omdat de wijziging doorwerkt in andere bepalingen. Daarnaast moeten partners hierdoor, zoals gezegd, het gezamenlijke vermogen verdelen vóór aftrek van het heffingvrije vermogen. Het gevolg daarvan is dat een partner uitsluitend zijn eigen heffingvrije vermogen kan effectueren, ook als partners het vermogen volledig aan een van hen toerekenen. De partner aan wie geen vermogen is toegerekend, heeft geen grondslag om het heffingvrije vermogen op in mindering te brengen. Bij een dergelijke keuze gaat dus een deel van het heffingvrije vermogen verloren. De wijziging van de systematiek werkt eveneens door in bijvoorbeeld de korting voor groene beleggingen en in de toeslagen. De Belastingdienst heeft de gewijzigde systematiek voor partners in de uitvoeringstoets als (enige) knelpunt aangedragen voor box 3. Deze punten kunnen bovendien voor lastige vragen zorgen tijdens de behandeling van het Belastingplan.

We kunnen dit knelpunt voorkomen en daarmee tevens het wetsvoorstel eenvoudiger vormgeven door het heffingvrije vermogen van beide partners op het gezamenlijke vermogen in mindering te brengen voordat de schijven worden doorlopen. Dit betekent wel dat de schijfgrenzen van € 100.000 en € 1.000.000 niet meer expliciet tot uitdrukking komen in de tabel. In het algemeen deel van de memorie van toelichting zullen we nog steeds de tabel met bedragen van € 100.000 en € 1.000.000 gebruiken, zijnde het daadwerkelijke box 3-vermogen van de belastingplichtige, en vervolgens kort het verschil met de tabel in de wettekst verklaren (tabel wettekst is het 'belaste vermogen'). De overgang naar

de tweede respectievelijk derde schijf vindt immers wel nog steeds plaats bij een vermogen van respectievelijk € 100.000 en € 1.000.000. Voor het te betalen bedrag aan box 3-heffing heeft dit in beginsel geen gevolgen (het voorkomt hoogstens onbedoelde gevolgen, zoals bij een – voor wat box 3 betreft¹-ongelukkige verdeling van het vermogen).

De tabel zou er dan als volgt uitzien, uitgaande van een heffingvrij vermogen van € 21.330 (als het heffingvrije vermogen wordt verhoogd naar bijvoorbeeld € 25.000, dan loopt de eerste schijf tot € 75.000):

Van het gedeelte van de grondslag sparen en beleggen dat meer bedraagt dan	maar niet meer dan	wordt toegerekend aan rendementsklasse I	en wordt toegerekend aan rendementsklasse II
€ 0	€ 78.670	66%	34%
€ 78.670	€ 978.670	20%	80%
€ 978.670	-	0%	100%

Deze tabel kan gemakkelijk herleid worden tot de bedragen van € 100.000 en € 1.000.000 door het heffingvrije vermogen erbij op te tellen. Deze uitleg zullen we in het algemeen deel van de MvT opnemen.

Overigens worden de bedragen in de tabel elk jaar geïndexeerd, wat tot gevolg heeft dat de ronde bedragen van € 100.000 en € 1.000.000 ook maar één jaar in de wet zouden staan.

Heffingvrije vermogen aan de top in plaats van aan de voet

Mocht ervoor worden gekozen om het heffingvrije vermogen aan de top te verrekenen, dus tegen het marginale rendement, dan lost het hierboven beschreven probleem zich vanzelf op. Hierna onder punt 2 worden de budgettaire gevolgen en de gevolgen voor de belastingheffing van die variant uiteengezet. De bedoelde vereenvoudiging wordt dan ook bereikt, waarbij de bedragen van € 100.000 en € 1.000.000 in de wettekst blijven staan.

De tabel zou er dan als volgt uit zien:

Van het gedeelte van de grondslag sparen en beleggen dat meer bedraagt dan	maar niet meer dan	wordt toegerekend aan rendementsklasse I	en wordt toegerekend aan rendementsklasse II
€ 0	€ 100.000	66%	34%
€ 100.000	€ 1.000.000	20%	80%
€ 1.000.000	-	0%	100%

2. Vergelijking HVV aan de voet of aan de top

Als voor het spaargeld het 5-jaars voortschrijdend gemiddelde wordt genomen (in plaats van het jaarpercentage van t-2) is er een budgettaire ruimte van € 96 miljoen. Het heffingvrije vermogen kan in dat geval worden verhoogd naar (afgerond) € 25.000 in 2017. Dat zorgt voor een voordeel van € 29 voor alle belastingplichtigen.

¹ Op andere punten kan die verdeling juist weer voordelig zijn.

Een alternatieve aanwending is om het HVV tegen het marginale rendement ('aan de top') te verrekenen in plaats van tegen het rendement in de eerste schijf. In de huidige berekeningen is het HVV voor alle belastingplichtigen evenveel waard, omdat het wordt afgerekend tegen het rendement van 2,9% van de eerste schijf. De waarde van het HVV is € 184 voor iedereen ($30\% * 2,9\% * € 21.330$).

Als het HVV bij de huidige schijflengtes (0-100dzd, 100dzd-1 mln, > 1 mln) eerst van het vermogen wordt afgetrokken en daarna pas de schijven worden doorlopen, wordt het HVV afgerekend tegen het marginale rendement van de belastingplichtigen. Het HVV is dus meer waard voor belastingplichtigen in de hogere vermogensklassen. Voor de belastingplichtigen in de tweede schijf is het marginale rendement 4,7%, zodat de extra waarde van het HVV € 113 bedraagt ($=30\% * (4,7\% - 2,9\%) * € 21.330$). Er zijn 950.000 belastingplichtigen in de tweede schijf. Voor de belastingplichtigen in de derde schijf is het marginale rendement 5,5% zodat de waarde van het HVV toeneemt met € 163 ($=30\% * (5,5\% - 2,9\%) * € 21.330$). Er zijn 37.000 belastingplichtigen in de derde schijf.

De totale kosten van het HVV afrekenen tegen het marginale rendement in plaats van tegen het rendement in de eerste schijf bedragen € 113 mln ($=950 * 0,113 + 37 * 0,163$). Uitgaande van een voortschrijdend 5-jaarsgemiddelde voor de rente (+€ 96 miljoen) bedragen de nettokosten dus € 17 miljoen.

Heffingvrij vermogen afrekenen aan de top

	totaal	0- 100dzd	100dzd-1mln	> 1mln
aantal belastingplichtigen (x 1000)	3362	2376	949	37
voordeel in euro per belastingplichtige		0	113	163
Macro kosten x 1 mln	113			

Voor belastingplichtigen in de eerste schijf treedt geen voordeel op. Voor belastingplichtigen die in de tweede schijf vallen, bedraagt het voordeel € 113 en in de derde schijf bedraagt het voordeel € 163. In onderstaande tabel staat de hoogte van de box 3-heffing als het HVV voor iedereen evenveel waard is of als het HVV tegen het marginale rendement wordt afgerekend.

Gevolgen verhogen HVV dan wel aftrekken HVV 'aan de top' voor box 3-heffing per belastingplichtige (in euro's)

box 3-vermogen	Box 3-heffing huidige voorstel	Effect HVV verhogen	Effect HVV tegen marg tarief
100.000	686	-/- 29	0
121.330	984	-/- 29	-/- 113
1.000.000	13376	-/- 29	-/- 113
1.021.330	13725	-/- 29	-/- 163

Aan
De staatssecretaris

Directie Algemene Fiscale
Politiek

persoonsgegevens

memo

Eerste concept schriftelijke antwoorden WGO deel I plus
overige informatie

Aanleiding

Bijgevoegd treft u de eerste conceptversie van de schriftelijke antwoorden naar
aanleiding van het WGO deel I aan.

Datum
27 oktober 2015

Auteur
Belastingplan

Valt buiten reikwijdte

Hierna worden deze zaken separaat toegelicht.

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Valt buiten reikwijdte

Ter Info: overzicht wetenschappers box 3

Naar aanleiding van het rondetafelgesprek over box 3 heeft u gevraagd om een overzicht van paren wetenschappers die radicaal het tegenovergestelde beweren over een aantal kwesties.

Toelichting

- Als bijlage treft u het gevraagde overzicht aan.

Valt buiten reikwijdte

Fantastische nota - kunnen we deze (in Q&A vorm?) ter beschikking stellen aan fracties? zussje?

TER INFORMATIE

Aan
de Staatssecretaris
de Minister

Directie Algemene Fiscale
Politiek

Persoonsgegevens

DANK

notitie

Box 3 in de media

Datum
1 september 2015

Notitienummer
AFP/2015/749 +

Paraaf
de Staatssecretaris

[Handwritten signature]

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Via

Via

Persoonsgegevens

Medeparaaf

Medeparaaf

Persoonsgegevens

Kopie aan
Comm, 2 x PA

Bijlage
Krantenartikelen

Aanleiding

Naar aanleiding van de berichtgeving in de media over het uitgelekte box 3-voorstel geven wij in deze notitie een reactie op de bijgevoegde commentaren uit wetenschappelijke hoek in de media.

Kern

Het belangrijkste commentaar is dat weersproken wordt dat meer vermogen tot meer rendement leidt en dat het CPB dat ook zou weerspreken. Het voorstel van box 3 is echter niet gebaseerd op veronderstellingen dat meer vermogen tot meer rendement leidt, maar het maakt gebruik van de feitelijke verdeling van het totale box 3-vermogen over spaargeld en beleggingen en in de markt gerealiseerde rendementen voor sparen en beleggen. De uitkomst daarvan is dat hogere vermogens gemiddeld meer in aandelen beleggen en dat aandelen op lange termijn meer rendement genereren. Het CPB ondersteunt deze uitkomst. Vanwege de volatiliteit op korte termijn van de rendementen op beleggingen (risico op grote minnen) sluit het langetermijnrendement aan op het perspectief van de belegger.

Toelichting

Kritiekpunten in de media

Hieronder gaan wij in op de volgende hoofdpunten van kritiek in de artikelen:

1. Het staat niet vast dat meer vermogen leidt tot meer rendement.
2. Spaarders moeten belasting betalen over een rente van 2,9%. De kleine spaarder haalt nooit 2,9%.

*Van stelt onthoofd was?
"Het is moeilijk om aan deelen
zwaarden te herstellen, want
die lopen ook meer risico"*

cc: CH

*Dank - in het zelf
al een top-3 op eak*

3. Uit onderzoek van het CPB zou blijken dat het voor het rendement niet uitmaakt of je een bescheiden spaarrekening hebt of een grote portefeuille aandelen.
4. Het netto-inkomen van ouderen die in spaartegoeden beleggen komt onder grote druk te staan, waardoor zij op zoek zullen gaan naar beleggingen met voor hen de nodige risico's.
5. Het kabinet frustreert de werking van de kapitaalmarkt en daarmee het groeivermogen van de Nederlandse economie.
6. Het voorstel nodigt uit tot een nieuw tijdperk van belastingarbitrage. Miljonairs gaan op zoek naar fiscale constructies.
7. Commissie Van Dijkhuizen laat zien dat het beter kan.
8. Het is niet overtuigend dat de Belastingdienst belasting over werkelijke rendement en vermogenswinst niet kan uitvoeren. Veel geavanceerde economieën kennen een dergelijk systeem. Banken kunnen de gegevens tegenwoordig eenvoudig aanleveren.
9. Overig: Daarnaast blijkt uit de berichtgeving dat onduidelijkheid bestaat over de toepassing van de schijven bij partners, de lengtes van de schijven en het feit dat het marginale schijven betreft. Ook hierop geven wij een korte reactie.

Reactie

Stelling 1: geen verband hoogte vermogen en rendement

Het voorstel van box 3 is niet gebaseerd op veronderstellingen dat meer vermogen tot meer rendement leidt, maar het maakt gebruik van de gemiddelde feitelijke verdeling van het totale box 3-vermogen over spaargeld en beleggingen en in de markt gerealiseerde rendementen voor sparen en beleggen. Voor het rendement zal niet langer voor alle vermogenstitels een generiek percentage van 4 worden verondersteld. Voor spaarrente zal worden aangesloten bij de feitelijke spaarrente over de meest recente vijf jaar. Het rendement op beleggingen wordt ontleend aan werkelijk in de markt behaald rendement op aandelen, onroerend goed en obligaties. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat beleggingen voor de meer lange termijn worden aangehouden. Uit de marktgegevens blijkt dat dan een hoger rendement mogelijk is, maar op de korte termijn risico's worden gelopen als de beleggingen liquide worden gemaakt.

Overigens is er ook de nodige (empirische) literatuur waaruit blijkt dat het bij een groter vermogen mogelijk is om binnen de verschillende vermogenstitels hogere rendementen te behalen.¹

Stelling 2: Kleine spaarders halen nooit 2,9%

Ook in de laagste vermogensklasse (€ 0 tot € 100.000) wordt niet uitsluitend gespaard: uit de aangiftegegevens blijkt dat het box 3-vermogen in deze vermogensklasse voor circa 33% wordt belegd. De 2,9% is dus niet de spaarrente maar het gemiddelde van een spaarrente van ruim 1,6% en een rendement op beleggingen van 5,5%. De spaarrente zal bovendien jaarlijks worden herijkt volgens het gemiddelde van de laatste vijf jaar zodat de spaarrente in box 3 met enige vertraging de werkelijke gemiddelde spaarrente volgt.

Stelling 3: CPB ondersteunt analyse voorstel niet

¹ Diamond, P. A., and Spinnewijn, J., 2011, Capital income taxes with heterogeneous discount rates, American Economic Journal: Policy, 3, 52-76. Piketty, T., 2014, Kapitaal in de 21ste eeuw, Bezige Bij.

Gesteld wordt dat uit onderzoek van het CPB zou blijken dat het voor het rendement niet veel uitmaakt of je een bescheiden spaarrekening hebt of een omvangrijke aandelenportefeuille. Dit is onjuist. Deze stelling klopt volgens de CPB-publicatie² wel voor de periode 2006-2012 toen de aandelenmarkt door een groot dal ging. Maar het CPB laat in die publicatie ook zien dat op langere termijn het rendement op aandelen wel hoger is. In haar publicatie schrijft het CPB dat tussen 1990 en 2012 het gemiddelde jaarlijkse rendement op aandelen 5,7%, op obligaties 4,9%, op woningen 4,4% en op spaarrekeningen 3,3% bedroeg.

Stelling 4: Gevolgen voor ouderen

Dat het netto-inkomen van ouderen onder grote druk komt te staan met gevolgen voor de door hun te kiezen beleggingsmix lijkt nogal overdreven. Alleenstaanden met een vermogen tot circa € 237.000 en partners met een vermogen tot circa € 474.000 gaan minder box 3-heffing betalen. Dit betreft het overgrote deel van de belastingbetalers in box 3, namelijk 90%. Ofwel 90% van de belastingbetalers in box 3 gaat er op vooruit (we hebben geen onderscheid naar leeftijd bij de 90% en 10%). Zij hebben dus geen prikkel om meer risicovol te gaan beleggen dan ze gewend zijn.

Stelling 5: Gevolgen voor kapitaalmarkt

Het kabinet zou de werking van de kapitaalmarkt frustreren doordat bijvoorbeeld beleggingen in innovatief kapitaal en durfkapitaal worden ontmoedigd. Dit lijkt gebaseerd te zijn op de veronderstelling dat bij de belastingheffing onderscheid zal worden gemaakt naar de werkelijke vermogensstels die een belastingplichtige bezit. Dit is niet het geval: er wordt gewerkt met een gemiddelde vermogensmix en gemiddelde rendementen voor sparen en beleggen. Dit resulteert in een forfaitair, gemiddeld rendement per vermogensklasse. Het voorstel is daardoor juist neutraal voor de werking van de kapitaalmarkt. Het is voor de belastingdruk op individueel niveau met andere woorden niet van belang of de middelen op een spaarrekening staan of belegd zijn in bijvoorbeeld durfkapitaal. Daarmee heeft het voorstel (net als de huidige box 3) geen invloed op de keuze om met veel of weinig risico te beleggen.

Stelling 6: Voorstel nodigt uit tot meer belastingarbitrage

Niet geheel duidelijk is waar deze stelling op is gebaseerd. Enerzijds lijken de auteurs - door te verwijzen naar de arbitrage onder de Wet inkomstenbelasting 1964 - te veronderstellen dat het voorstel een forfaitair rendement toekent per vermogensstels die een belastingplichtige daadwerkelijk bezit. Dat zou inderdaad leiden tot veel arbitrage en om die reden is daar dan ook niet voor gekozen.

Anderzijds lijken de auteurs ook te verwijzen naar grote vermogens die box 3 door middel van fiscale constructies zullen 'verlaten'. Voor belastingplichtigen met een individueel box 3-vermogen van meer dan € 1 miljoen of voor partners met een gezamenlijk box 3-vermogen van meer dan € 2 miljoen, gaat het forfaitair rendement - voor het vermogen boven de € 1 respectievelijk € 2 miljoen - met 1,5 procentpunt omhoog. De verhouding van de hoogte van de tarieven in de andere boxen ten opzichte van het tarief in box 3, wijzigt hierdoor. Het is de vraag of de hiervoor genoemde verhoging zodanig is dat miljonairs meer dan nu op zoek gaan naar fiscale constructies. Met deze mogelijkheid is wel rekening gehouden door in het algemeen deel van de toelichting te vermelden dat

² CPB, Het financieel vermogen in box-3: verdeling en belasting, 16 maart 2015.

belastingontwijkend gedrag, waarbij de randen van het stelsel worden opgezocht, ook na deze wetswijziging permanent wordt gemonitord.

Stelling 7: Van Dijkhuizen heeft een beter voorstel

Het voorstel van de commissie Van Dijkhuizen houdt in dat het forfaitaire rendement jaarlijks wordt vastgesteld op het vijfjaarsgemiddelde van de gemiddelde rente op spaarrekeningen in de jaren t-6 tot en met t-2 (jaar t = het belastingjaar). Ook in het kabinetsvoorstel wordt de spaarrente op die manier herijkt. Het kabinetsvoorstel houdt echter ook rekening met het feit dat het box 3-vermogen niet alleen in spaargeld is belegd, maar ook in andere vermogenstitels. Dit doen we op basis van een feitelijke vermogensmix, zoals die volgt uit de aangiftegegevens. Het kabinetsvoorstel sluit met andere woorden beter aan bij de manier waarop het box 3-vermogen van belastingplichtigen gemiddeld is samengesteld.

Stelling 8: Belastingheffing over het werkelijke rendement

Gesteld wordt dat het niet overtuigend is dat de Belastingdienst een vermogenswinstbelasting niet kan uitvoeren. Immers, veel geavanceerde economieën kennen een dergelijk systeem en banken kunnen de gegevens tegenwoordig eenvoudig aanleveren.

Kern

Het klopt dat andere landen veelal de werkelijk inkomsten uit vermogen en de vermogenswinsten belasten. Maar die landen kampen dan ook met ingewikkelde wetgeving, hoge uitvoeringslasten en administratieve lasten en vaak een omvangrijke hoeveelheid jurisprudentie en juridische procedures.

Complexiteit systeem

Een systeem waarin het werkelijk inkomsten uit vermogen en de vermogenswinst worden belast, is arbitragegevoelig. De keuzes die gemaakt (moeten) worden bij de vormgeving van deze systemen leiden vaak tot nog meer arbitrage. Zo werken andere landen vaak met grondslagversmallende maatregelen en hoge vrijstellingen om de uitvoeringskosten en administratieve lasten in te dammen. Ook lagere tarieven voor vermogenswinst (dan voor vermogensinkomsten) ter bestrijding van het lock-in-effect komen voor. Het lock-in-effect houdt in dat belastingheffing langdurig wordt uitgesteld door vermogenswinsten later en verliezen eerder te realiseren. Deze tariefsverschillen en vrijstellingen leiden echter tot nog meer arbitrage. Ook verliesverrekening leidt in andere landen tot arbitrage. Om ongelimiteerde verliesverrekening aan te pakken, hebben sommige landen gedetailleerde wetgeving, die weer tot hoge uitvoeringslasten en administratieve lasten leidt.

Toetsing van het werkelijk rendement vergt veelal 'handwerk'. Zo moet bepaald worden wat de eventuele aftrekbare kosten en verrekenbare verliezen zijn, welke aandelen met welke verkrijgingsprijs een belegger heeft verkocht en welke mutaties de verkrijgingsprijs van een verkochte woning hebben beïnvloed (bijvoorbeeld een verbouwing). Belastingplichtigen en Belastingdienst zullen voor elk vermogensbestanddeel een langjarige financiële administratie moeten bijhouden. Andere landen moeten voor de uitvoering daarom relatief veel menskracht inzetten en kampen met veel juridische procedures. Andere landen zijn bovendien minder ver met de voorgevulde aangifte (VIA). De VIA en het belasten van het werkelijk rendement gaan niet samen, aangezien veel van de noodzakelijke gegevens (nog) niet beschikbaar zijn aan het einde van het jaar.

Renseignering

NB:
Van Dijkhuizen
is niet
budgettair
realistisch.
maar kost
p.m. per jaar
ca 1,5

De opbrengsten van spaargelden en aandelen in de vorm van rente en dividend worden net als de banksaldi al door Nederlandse bank- en beleggingsinstellingen gerenseigneerd. De vermogensinkomsten over deze vermogensbestanddelen zijn duidelijk herkenbaar.

De vermogenswinsten zijn complexer om te bepalen. Renseignering is wellicht mogelijk indien de aandelen gehouden worden bij een financiële instelling. Hiervoor zullen wel nieuwe afspraken met deze financiële instellingen moeten worden gemaakt en zullen zij waarschijnlijk hun systemen moeten aanpassen. Voor andere bezittingen, zoals onroerend goed, zijn de vermogensinkomsten, evenals de vermogenswinsten, echter minder duidelijk herkenbaar. Daarnaast zullen er ook vaak kosten zijn gemaakt met betrekking tot het onroerend goed. Financiële instellingen beschikken niet over deze informatie. Renseignering is hierdoor geen optie.

De gegevens die wel door middel van renseignering kunnen worden verkregen, zullen veelal niet op tijd beschikbaar zijn voor opname in de VIA (vooraf ingevulde aangifte).

Ad 9: schijfsystematiek

In andere berichtgeving (NOS-journaal, NRC, FD) werd de schijfsystematiek niet goed uitgelegd. U heeft hierover vrijdag al een memo ontvangen met voorbeelden met de (juiste) berekeningen. De berichtgeving betrof:

A. Toepassing schijven bij partners (voorstel is voordeliger dan berichtgeving)

In het FD van zaterdag 28 augustus jl. worden de schijven toegepast op het huishoudvermogen in plaats van op individueel niveau. De schijven worden echter toegepast na de verdeling van het gezamenlijke vermogen tussen partners. Dus bij een huishoudvermogen van € 175.000 verdelen de partners na aftrek van twee maal het HVV ad € 50.000 een bedrag van € 125.000. Zij blijven dan bijvoorbeeld bij een 50/50-toedeling elk individueel binnen de grenzen van de 1^e schijf (na aftrek van het HVV loopt deze tot € 75.000).

B. Toepassing schijven alleen op meerdere boven de schijf (voorstel is voordeliger dan berichtgeving)

Uit veel berichten blijkt niet duidelijk dat het forfaitair rendement op de hogere schijven een marginaal rendement is en dus alleen wordt toegepast op het vermogen voor zover dat in de hogere schijf valt.

C. Schijflengtes (voorstel is nadeliger dan berichtgeving)

Op het NOS-journaal werd een eerste schijf gepresenteerd van 0 tot € 25.000 (nultarief) en een tweede schijf van € 25.000 tot € 125.000 (2,9%). Dit is onjuist: het HVV wordt verrekend binnen de eerste schijf die loopt tot € 100.000. Dus de 2,9% wordt toegepast over € 75.000 en niet over € 100.000. De schijven zoals de NOS die presenteerde gaan uit van andere schijflengtes zodat de verdeling over spaargeld en beleggingen in het wetsvoorstel daar niet op van toepassing is. Daarbij hoort een andere vermogensmix: de mix voor vermogen van € 25.000 tot € 125.000 zal risicovoller zijn dan die voor vermogen van € 0 tot € 100.000. Het forfaitaire rendement zou dan waarschijnlijk ook hoger uitkomen dan 2,9%.

1
6
deed
in zelf
ook ---

TER BESLISSING

Aan
de Staatssecretaris
de Minister

notitie

Box 3

Directie Algemene Fiscale
Politiek

Persoonsgegevens

Datum
1 september 2015

Notitienummer
AFP/2015/757

Rubriek
Belastingplan

Paraaf
de Staatssecretaris

Paraaf
de Minister

Persoonsgegevens

Via

Via

Via

Persoonsgegevens

Medeparaaf

Medeparaaf

Persoonsgegevens

Kopie aan
Comm, 2x PA,
Belastingplanteam

Aanleiding

Uw (stas) verzoek om na te denken over scenario's voor het herijken van het rendement op beleggingen in het box 3-voorstel. Daarnaast leggen wij u beslispunten voor over de eventuele gevolgen van de berichtgeving in de media voor de presentatie in de Memorie van Toelichting en een afrondingsvraag. Deze notitie gaat achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

1. Proces.
2. Presentatie box 3-variant.
3. Beslispunt over de afronding van de percentages voor de vermogensmix en het rendement op spaargeld in de wetgeving.
4. Scenario 1: aanvullende zinnen in de memorie van toelichting bij het Belastingplan die specifiekere aangeven hoe we het rendement op beleggingen na vijf jaar evalueren en herijken.
5. Scenario 2: een jaarlijkse automatische wettelijke herijking van het rendement op de beleggingen (in plaats van evaluatie om de 5 jaar).
6. (Ingeval scenario 2 beleggingsrendement) Vasthouden aan huidige systematiek voor spaarrente? Of een met de beleggingen vergelijkbare herijkingssystematiek toepassen voor sparen? (Inwegen laatste jaar voor 20%)?
7. Uw additionele vragen over het 20-jarig voortschrijdend gemiddelde.

1. Proces

Indien overgegaan wordt tot het automatisch herijken van het beleggingsrendement (scenario 2 onder punt 5), is noodzakelijk dat wij dit **uiterlijk vrijdagochtend 4 september** weten. Het aanpassen van de herijkingssystematiek voor beleggingen in het box 3-voorstel is een ingrijpende en complexe inhoudelijke wijziging. Het is kwetsbaar om op dit moment nog een dergelijke wijziging door te voeren, mede gelet op het feit dat wij begin

volgende week ook tijd nodig hebben om te reageren op het advies van de Raad van State. Indien toch besloten wordt tot het automatisch herijken van beleggingen, kan niet worden gegarandeerd dat geen fouten zullen worden gemaakt bij de uitwerking en in de wetgeving. Bovendien is deze systematiek niet voorgelegd aan de Raad van State. Tenzij de Raad van State in haar advies een 'haakje' zou bieden om dit aan te passen, is het richting de Raad van State niet netjes om dit na het advies te wijzigen in de stukken voor Prinsjesdag. Een andere optie zou zijn een Nota van Wijziging (bijvoorbeeld naar aanleiding van vragen tijdens de APB of AFB hierover). Dat geeft ons meer tijd en de NvW kan langs de Raad van State.

2. Presentatie box 3-variant

Beslispunt: wilt u de forfaitaire rendementen per schijf benoemen in de memorie van toelichting (algemeen deel)?

In de mediaberichten van de afgelopen dagen zijn steeds de percentages van het forfaitaire rendement per schijf genoemd (2,9%, 4,7% en 5,5%). In de memorie van toelichting en in de wettekst worden die percentages niet genoemd. De percentages volgen uit de vermenigvuldiging van de vermogensmix per schijf en de rendementen op het spaargeld en de beleggingen in de vermogensmix en zijn wel eenvoudig af te leiden uit de toelichting en wettekst. In het licht van de berichtgeving lijkt het logisch om de forfaitaire rendementen per schijf ook in de memorie van toelichting te benoemen, maar dan als uitvloeisel van de op aangiftegegevens gebaseerde vermogensmix en de op marktgegevens gebaseerde rendementen op de titels in die mix.

3. Afronding percentages in de wet

Beslispunt:

- A. Gaat u ermee akkoord om de vermogensmix af te ronden op hele cijfers?
- B. Gaat u ermee akkoord om de spaarrente af te ronden op 2 decimalen (1,63 bij invoering)?

In het wetsvoorstel zoals naar de Raad van State is gestuurd zijn de percentages van de vermogensmix en het rendement op spaargeld ongelukkig afgerond. Het gevolg is dat als de wettekst wordt doorlopen (vermogensmix vermenigvuldigd met rendementen op sparen en beleggen) de uitkomst van het forfaitaire rendement in de eerste schijf 2,99% is (=66% van 1,7% + 34% van 5,5%) in plaats van 2,9%. De 2,9% is echter het juiste – op onafgeronde cijfers gebaseerde – percentage. De onafgeronde cijfers liggen ten grondslag aan alle berekeningen. Als de afrondingen pas in de laatste fase worden toegepast (zoals ook in het wetsvoorstel had moeten gebeuren) komen de cijfers in het wetsvoorstel iets anders uit. Dit zullen we aanpassen.

Los daarvan is de vraag op hoeveel decimalen de vermogensmix en de rendementen afgerond moeten worden.

We stellen voor om de vermogensmix af te ronden op hele procenten, omdat op tienden de derde schijf uitkomt op -0,1% nettosparen en 100,1% beleggen en een negatief cijfer voor (netto)sparen vreemd overkomt. De vermogensmix wordt dan in de eerste schijf 67% sparen en 33% beleggen en in de tweede schijf 21% sparen en 79% beleggen.

Met name voor het spaarrendement maakt de afronding uit, omdat dit zwaar weegt in de eerste schijf. Onafgerond ligt het spaarrendement op 1,63%. Bij afronding op 0,1% is dit dus 1,6%, maar als 2015 uiteindelijk 0,1% hoger

uitkomt dan wordt het 5-jaarsgemiddelde 1,65% en dus afgerond 1,7%. Het rendement in de eerste schijf wordt dan 2,954% in plaats van 2,887%. Als wordt afgerond op 2 cijfers achter de komma (1,63%) dan komt het rendement in de eerste schijf nu uit op 2,907% (en als 2015 0,1% hoger uitkomt op heeft de uiteindelijk uitkomst voor 2015 slechts een effect van 0,02%).

Het heeft onze voorkeur om de spaarrente op 2 cijfers achter de komma af te ronden (1,63 in plaats van 1,6), zodat de gevolgen van de afronding voor de eerste schijf zo beperkt mogelijk zijn.

Het rendement op beleggingen is op 1 decimaal nauwkeurig 5,5%, hetgeen past bij de nauwkeurigheid waarop dit percentage is gebaseerd. In geval van een automatische wettelijke herijking van dit rendement (zie onder 5), zal ook dit rendement op 2 cijfers achter de komma worden afgerond. Bij invoering in 2017 stellen we dit vast op 5,50%.

4. Extra tekst in toelichting voor herijken rendement op beleggen

Om meer expliciet aan te geven dat de evaluatiebepaling voor het rendement op beleggingen bij afwijkende rendementen in de toekomst ook echt gevolgen heeft voor het te hanteren percentage kan de toelichtende tekst meer expliciet worden gemaakt.

Beslispunt:

Als de herijking van het beleggingsrendement bij een evaluatiebepaling blijft, gaat u dan akkoord met het hieronder opgenomen tekstvoorstel?

Tekstvoorstel:

"De evaluatie van het rendement op beleggingen zal er toe leiden dat als de rendementen op de onderliggende vermogentitels aandelen, obligaties of onroerend goed op basis van de komende vijf jaar structureel hoger uitkomen, het langetermijnrendement op beleggingen opwaarts zal worden bijgesteld en, omgekeerd, als de rendementen op aandelen, onroerend goed of obligaties structureel lager uitkomen, het langetermijnrendement op beleggingen neerwaarts zal worden bijgesteld."

5. Automatisch herijken beleggingsrendement

Beslispunt:

Als de herijking van het beleggingsrendement wordt gewijzigd, gaat u dan akkoord met de hieronder voorgestelde variant waarbij voor elk beleggingsonderdeel jaarlijks het meest recente jaar voor een vijftwinstigste deel meetkundig wordt ingewogen in het langetermijnrendement?

Om tegemoet te komen aan de wens om het rendement op beleggingen ook jaarlijks automatisch (bij wet) te herijken is het voorstel om voor de aandelen, onroerend goed en obligaties elk jaar het nieuwe langetermijnrendement $r_{lt,t}$ vast te stellen op het meetkundig gemiddelde van het langetermijnrendement van voorgaand jaar $r_{lt,t-1}$ en het rendement van het meest recente jaar r_t , waarbij het meest recente jaar voor een vijftwinstigste deel wordt ingewogen:

$$r_{lt,t} = \sqrt[25]{(1 + r_{lt,t-1})^{24} * (1 + r_t)} - 1$$

Dus het startjaar 2017 blijft op 5,5% zijnde het gewogen gemiddelde van aandelen 8¼%, obligaties 4% en onroerend goed 4¼%. In 2018 wordt het

CH: MTM heeft de niet-relevante passage becommentariseerd. Vliegt uitvandaar de redelijke wens om met een beperpte tekst te komen

veiligheidsomgeving

op beleggingen ook zal worden verhoogd.

langetermijnrendement van aandelen herzien met het meetkundig gemiddelde van het langetermijnrendement van voorgaand jaar en het rendement in het laatste jaar, waarbij het laatste jaar voor een tiende deel wordt ingewogen. Idem voor obligaties en onroerend goed. De rendementen worden jaarlijks ontleend aan de MSCI-index voor aandelen, het CBS-prijnsindexcijfer voor bestaande woningen voor onroerend goed en de DNB-statistiek over het rendement op de meest recente 10-jarige staatsobligatie voor obligaties. Vervolgens worden met hetzelfde wegingsschema de aandelen, obligaties en onroerend goed weer gewogen tot het te hanteren langetermijnrendement voor beleggingen. Het ligt dan voor de hand dit percentage, net als het rendement op spaargeld (beslispunt 3B), op 2 cijfers achter de komma nauwkeurig vast te stellen.

Voordeel van deze variant is dat de herijking geleidelijk gebeurt en transparant en objectief is vastgelegd.

Ten opzichte van het gebruik van een voorschrijdend gemiddelde is het voordeel dat de versturende effecten van bubbles in het verleden worden voorkomen en het effect van toekomstige bubbles wordt gemitigeerd.

Nadeel van deze variant is dat het voor de belastingplichtige minder voorspelbaar is hoe hoog de jaarlijkse belasting zal zijn. De belastingplichtige heeft met andere woorden minder zekerheid over zijn jaarlijkse belastingdruk in box 3. Bovendien is de vaststelling van het percentage moeilijker uit te leggen aan belastingplichtigen. Voorts is de budgettaire opbrengst van box 3 volatieler. Dit effect neemt toe naarmate de verhouding voor het inwegen van het laatste jaar meer ten gunste komt van het laatste jaar (een tiende deel ten opzichte van een vijfentwintigste deel).

In de bijlage worden een paar scenario's gepresenteerd van de effecten op de schijfrendementen en het budget als de koersen stijgen of dalen.

6. Herijken spaarrendement

Beslispunt:

Gaat u er mee akkoord om de herijking van het spaardeel niet te veranderen? Dus een jaarlijks voortschrijdend vijfjarig gemiddelde. Alternatief is om het spaardeel op dezelfde manier als de beleggingen jaarlijks te herijken, maar dan in de verhouding 80/20 in verband met het vijfjarig gemiddelde.

Ten behoeve van een eenvormige herijkingssystematiek zou u er voor kunnen kiezen om het spaardeel op vergelijkbare wijze als het beleggingsdeel te herijken, waarbij de spaarrente voor het laatste jaar voor een vijfde wordt ingewogen:

$$rspaar_t = \sqrt[5]{(1 + rspaar_{t-1})^4 * (1 + r_t)} - 1$$

Voordeel van het overeenkomstig de beleggingen herijken is de eenvormigheid van de herijkingssystematiek. Ook treedt in de eerste herijkingssystematiek jaren naar verwachting een bescheiden budgettaire opbrengst op, doordat de lage rente minder hard inweegt. Dat compenseert overigens de kleine budgettaire derving die bij de beleggingen verwacht wordt doordat de obligatierente nog niet op het structureel verwachte niveau van 4% ligt.

Nadeel van het overeenkomstig de beleggingen herijken is dat de rentehistorie veel langer wordt meegenomen ten opzichte van een vijfjarig voortschrijdend

gemiddelde en dat met verloop van de tijd de interpretatie van het cijfer steeds diffuser wordt. Terwijl de rente op spaargeld, anders dan het (samengestelde) rendement op beleggingen, een meer eenduidig en herkenbaar percentage is. Door hier wel uit te gaan van een vijfjarig voortschrijdend gemiddelde, is het percentage beter uit te leggen en zullen belastingbetalers zich beter in dit percentage herkennen. Dit is belangrijk, omdat de aanleiding voor de box 3-herziening de lage spaarrente is. Daarom adviseren wij de herijking van de spaarrente niet aan te passen (dus een jaarlijks voortschrijdend vijfjaarsgemiddelde).

7. Uw vraag over de jaarlijkse mutaties en het 20-jarig voortschrijdend gemiddelde

De cijfers over de voortschrijdende gemiddelden komen u vreemd over. Ter toelichting staan in onderstaande tabel zowel de jaarlijkse mutatie als de voortschrijdende gemiddelden.

Ook bij 20 jaar zitten er nog grote sprongen in. Bijvoorbeeld van 2007 op 2008 bijna 4% daling, als het jaar 1988 er uitvalt met een stijging van 26% en 2008 er in komt met een daling van 28%

Tabel Ontwikkeling MSCI

jaar	MSCI	jaarmutatie	10 j-vg	15 j-vg	20 j-vg	25 jarig
1988	829	26,1%	18,6%	14,4%		
1989	1.093	31,9%	20,9%	19,1%	12,7%	
1990	913	-16,4%	16,6%	14,2%	12,2%	
1991	1.065	16,6%	17,5%	15,6%	12,1%	
1992	1.171	9,9%	16,4%	15,4%	11,7%	
1993	1.612	37,7%	16,2%	17,1%	14,4%	
1994	1.513	-6,1%	13,3%	16,0%	15,9%	11,5%
1995	1.748	15,6%	10,8%	15,7%	14,1%	12,6%
1996	2.156	23,3%	10,7%	16,7%	15,5%	12,7%
1997	2.984	38,4%	16,3%	17,7%	16,7%	13,4%
1998	3.660	22,7%	16,0%	16,7%	17,3%	15,0%
1999	4.768	30,3%	15,9%	17,3%	18,4%	17,8%
2000	4.678	-1,9%	17,7%	14,4%	17,2%	15,6%
2001	3.924	-16,1%	13,9%	11,4%	15,7%	14,9%
2002	2.781	-29,1%	9,0%	10,1%	12,6%	12,8%
2003	3.346	20,3%	7,6%	9,8%	11,8%	13,2%
2004	3.771	12,7%	9,6%	8,6%	11,4%	13,4%
2005	4.733	25,5%	10,5%	11,6%	10,7%	13,6%
2006	5.662	19,6%	10,1%	11,8%	10,4%	14,0%
2007	6.032	6,5%	7,3%	11,5%	11,7%	13,4%
2008	3.709	-38,5%	0,1%	5,7%	7,8%	9,8%
2009	4.770	28,6%	0,0%	8,0%	7,6%	10,1%
2010	5.126	7,5%	0,9%	7,4%	9,0%	8,8%
2011	4.676	-8,8%	1,8%	5,3%	7,7%	7,4%
2012	5.443	16,4%	6,9%	4,1%	8,0%	8,8%
2013	6.654	22,3%	7,1%	4,1%	7,3%	8,7%
2014	7.002	5,2%	6,4%	2,6%	8,0%	7,7%

HEDEN, TER INFORMATIE

Aan
de Staatssecretaris

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Persoonsgegevens

Datum
8 oktober 2015

Notitienummer
AFP/2015/861

Rubriek
Inkomstenbelasting

Persoonsgegevens

Kopie aan
de Minister, de directeur
Algemene Financiële en
Economische Politiek

Bijlagen
1

notitie

Impressie rondetafelgesprek Tweede Kamer over box 3

Paraaf
de Staatssecretaris

Persoonsgegevens

Hierbij ontvangt u een persoonlijke impressie van het rondetafelgesprek over box 3 dat afgelopen dinsdagavond in de Tweede Kamer is gehouden.

Dank!

Zon mag over debat over aantal
heidele innes ~~worden tegen~~
overniet krijgen van paren wetenschappers
die radicaal het tegenoverstelde
vinden:

- alleen rinvrije rendement belasting is
nominale rendement belasting
- tegenoverstelt mogelijk is onmogelijk
- vermogensbelasting is - - aanslagbelasting
- etc.

Impressie van het rondetafelgesprek over de herziening van box 3 met de vaste Kamercommissie voor Financiën, 6 oktober 2015

Persoonsgegevens

Headlines

- Niemand ziet belasting werkelijke rendementen als oplossing voor de korte termijn.
- Het CPB neemt afstand van de koppen in het FD als zou het belasting van werkelijke rendementen wel voor de korte termijn zien
- Het huidige rendementspercentage van 4% wordt als te hoog gezien. Ook bij de voorgestelde rendementen zet men vraagtekens
- Er is vrees voor effecten op de belastingmoraal → die zijn anders -

OK

OK

✓

Aanwezig: mw Neppérus (VVD), de heren Bashir (SP), Groot (PvdA), Tony van Dijck (PVV), Omtzigt (CDA), Van Weijenberg (D66)

Voorzitter: Duisenberg (VVD)

Eerste ronde, inleiding genodigden

Dhr. Persoonsgegevens is geen voorstander van het belasting van het werkelijk rendement. Het huidige stelsel is robuust en eenvoudig en kent weinig ontwikkeling. Hij vindt de nu voorgestelde rendementen te hoog. Tén tijde van de introductie van box 3 was 4 % een (risicovrij) rendement dat iedere sukkel kon halen. Het huidige voorstel gaat niet uit van risicovrije rendementen, maar van gemiddelde rendementen. Het risicovrij rendement zou weer als uitgangspunt genomen moeten worden.

Dhr. Persoonsgegevens vindt dat het huidige voorstel uitgaat van onrealistische rendementen, zeker in de toekomst en is voorstander van belasting van het werkelijk behaalde rendement.

Dhr. Persoonsgegevens vindt het huidige systeem onrechtvaardig. Voor de korte termijn pleit hij voor een verlaging van het forfaitaire rendement van 4 %, voor de lange termijn pleit hij voor een belasting op het werkelijk gerealiseerde rendement, **niet** voor een vermogensaanwasbelasting. Hij is niet bang voor de schoenendoos. In de VS bestaat een systeem waarin de computers bij de banken alle winsten en verliezen uitrekenen en aan de belastingplichtigen doorgeven. De VIA is succesvol. Waarom zou dat niet voor het werkelijk rendement kunnen? De saldi worden al doorgegeven. Waarom kan dat niet voor winsten op effectentransacties. Een commissie van deskundigen zou de kosten voor de financiële instellingen in kaart moeten brengen. Volgens Persoonsgegevens zijn de administratieve lasten van een vermogensaanwasbelasting groter dan van een vermogenswinstbelasting. In dat kader wijst hij erop dat de koers van effecten die niet aan de beurs genoteerd zijn, moeilijk is vast te stellen. Ook zijn er volgens hem geen andere landen met een vermogensaanwasbelasting. Bij een vermogensaanwasbelasting zou de uitzonderingspositie van Nederland dus gecontinueerd worden.

Dhr. Persoonsgegevens Zijn organisatie is in 2014 een procedure gestart tegen box 3. 15.000 mensen zijn in bezwaar gegaan. De druk op het feitelijk rendement kan oplopen tot boven de 100 %. Hoge druk treedt vooral op bij spaarzame burgers. De hoge forfaitaire rendementen dwingen om risicovol te beleggen en gaan ten koste van de belastingmoraal. Hij pleit voor een nieuw stelsel waarin alleen het reëel rendement wordt belast. Het voorgestelde systeem is een stap in de goede richting mits er een tegenbewijsregeling bestaat. De extra kosten van een tegenbewijsregeling zijn volgens hem laag.

Na deze voorstelronde stellen alle Kamerleden twee vragen die door één of meerdere genodigden worden beantwoord.

braba

*dat zal toch wel
van de omvang v/h
vermogen afhangen???*

Persoonsgegevens **In antwoord op Neppéus over een tegenbewijsregeling:** een tegenbewijsregeling leidt tot freeridgedrag: alleen degenen die een lager rendement hebben dan het forfaitaire zullen er een beroep op doen. Het wordt dan zo ingewikkeld dat een belasting op werkelijk rendement beter is. Ook wordt de inschatting van de opbrengst moeilijker. ✓

In antwoord op Omtzigt op de vraag hoe hij zou adviseren om de voorgestelde heffing te ontwijken:

- Breng het geld over naar een BV of een speciaal fonds voor gemene rekening. Tot een werkelijk rendement van 4,125% is het in het voorstel voordeliger om geld in box 2 te beleggen. Nu ligt dat omslagpunt op 3%.
- Voor degenen met een bv: leen het geld uit aan de bv. Het valt dan in box 1 (ter beschikkingstellingsregeling), maar dat kan bij lage rendementen voordelig zijn
- Breng het geld over in een VBI

Persoonsgegevens **op dezelfde vraag:**

- Vakantiehuis in het buitenland
- Transparant beleggingsfonds in vastgoed in het buitenland.

Persoonsgegevens **In antwoord op Van Dijk over het dekken van de minderopbrengst door verlaging van het forfaitair rendement:** kan misschien door tariefsverhoging.

Persoonsgegevens **op dezelfde vraag:** het rijk moet niet uitgaan van budgetneutraliteit. Het 'gat' wordt veroorzaakt door de lage rente. Daar heeft het rijk ook veel voordeel van doordat de rente op de staatsschuld omlaag gaat. Hij heeft moeite met het gebruik van historische cijfers voor de rendementen en heeft een voorkeur voor verwachtingen. Die van de commissie voor een goed gespreide portefeuille is 2,9%, maar men kan ook de cijfers van de Commissie Parameters nemen. De cijfers moeten goed onderbouwd worden. ✓

Persoonsgegevens **antwoordt Neppéus over aandelen in het buitenland en Van Dijk over vermogensgroefondsen:** Bij een vermogenswinstbelasting is het probleem van vermogensgroefondsen opgelost. In Duitsland bestaat fictieve realisatie bij fondsen die (vrijwel) uitsluitend in obligaties beleggen. Voor beleggingen in het buitenland zal de Common Reporting Standard een oplossing bieden. Van onroerend goed in het buitenland is het heffingsrecht in de meeste belastingverdragen toegewezen aan het land waar het onroerend goed gevestigd is.

Persoonsgegevens **In antwoord op Bashir over welke groepen de hoogste druk ondervinden:** Vooral mensen die zelf sparen voor hun pensioen hebben een hoge druk. Het nu voorgestelde systeem is een stap in de goede richting, maar er zou een tegenbewijsregeling aan moeten worden toegevoegd.

Persoonsgegevens **In antwoord op Van Weijenberg op de vraag of het voorgestelde systeem nu beter of slechter is dan het huidige:** Dat ligt genuanceerd: enerzijds wordt de werkelijkheid gemiddeld beter benaderd, anderzijds zijn individueel grotere verschillen mogelijk. Ook bij het voorgestelde systeem zullen bezwaren worden ingediend. Persoonsgegevens heeft nog tweemaal gewezen op het risico dat het voorgestelde stelsel kan leiden tot strijd met art 1 EP EVRM in individuele gevallen (mensen met veel meer spaargeld dan uit de vermogensmix volgt). Hij verwacht hier veel procedures over. **Omtzigt** stelde niet te geloven dat het Europese Hof hierin mee zou gaan.

Tweede ronde, inleiding genodigden

Dhr. Persoonsgegevens schetst een korte geschiedenis van box 3. De vermogensrendementsheffing was een verlegenheidsoplossing. Vermogenswinstbelasting en vermogensaanwasbelasting waren theoretisch betere oplossingen om de uitholling van de belastingopbrengst door vermogensgroefondsen tegen te gaan. Deze zijn niet ingevoerd vanwege uitvoeringstechnische problemen. Persoonsgegevens had gehoopt dat de

vermogensrendementsheffing een lanceerplatform zou worden voor een vermogenswinstbelasting of een vermogensaanwasbelasting. Door de rentedaling, die niemand verwacht had, werd de vermogensrendementsheffing discutabel. De 4 % had moeten meebewegen.

Zijn oplossing: een onafhankelijke werkgroep, uitmondend in een belasting op werkelijke rendementen in 2020. Voor de korte termijn stelt hij voor om het heffingvrij vermogen veel verder te verhogen dan € 25.000. De nu voorgestelde staffeling van forfaitaire rendementen is een fictie voor risico-aversie. Het is beter het tarief gestaffeld te laten oplopen. Dekking voor opbrengstverlies kan gevonden worden in verhoging van het MKB-tarief in de VPB.

Dhr. Persoonsgegevens vat de policy brief samen: werkelijk rendement loopt op met vermogensomvang. De huidige VRH is dus regressief (Piketty). Een heffing op werkelijke inkomsten brengt meer automatische stabilisatie (minder opbrengst in een laagconjunctuur, meer in een hoogconjunctuur). Of belasting van het werkelijk rendement meer of minder oplevert dan het huidige systeem is sterk afhankelijk van de termijn die bekeken wordt. Op de korte termijn zou een belasting op het werkelijk rendement 60 % minder hebben opgebracht dan het huidige systeem, op de lange termijn 20 % meer.

Dhr. Persoonsgegevens wil een vermogenswinstbelasting of een vermogensaanwasbelasting en heeft een voorkeur voor de laatste. Inkomsten uit kapitaal moeten tegen een uniform, gematigd tarief belast worden. Bij belasting van dividend en vermogenswinst moet rekening worden gehouden met de al betaalde VPB.

Een vermogensaanwasbelasting bestaat in de VS en in Nieuw Zeeland. Ook in Italië wordt ongerealiseerde winst gerenseigneerd. Noorwegen belast bovennormaal rendement meer dan normaal rendement. Een nieuw systeem moet ook de kapitaalelementen in box 1 (eigen woning, pensioen) omvatten en bij het ontwerp ervan moet gekeken worden naar de ervaringen in andere landen.

Dhr. Persoonsgegevens benadrukt het belang dat de Belastingdienst hecht aan goed uitvoerbare regelgeving. De Belastingdienst richt zich bij burgers op het voorkomen van fouten bij het doen van aangifte en op het verbeteren van de kwaliteit van de aangifte door het vooraf invullen van zo veel mogelijk gegevens. Dit doet zij in combinatie met een goede dienstverlening. De Belastingdienst heeft daarbij de ketenpartners hard nodig. De afgelopen jaren is samen met deze ketenpartners hard gewerkt aan het geleidelijk verder uitwerken, verbeteren en invullen van het concept van de voorgevulde aangifte, de VIA. Inmiddels is de Belastingdienst zo ver dat ruim 60% van de burgers gebruik kan maken van de VIA. We streven ernaar dat dit uiteindelijk veel meer wordt.

Voor de VIA is van essentieel belang dat er bronnen beschikbaar zijn die aan de voorkant kunnen worden gevalideerd. Voor het betrekken van de werkelijk gerealiseerde rendementen in de belastingheffing zijn deze bronnen nu niet aanwezig. Onze ketenpartners, de financiële instellingen, hebben aangegeven deze nu niet te kunnen leveren. Dat betekent dat we weer als vanouds gedetailleerde vragenbrieven moeten versturen om de benodigde informatie te vergaren. Het aantal contactmomenten –en dus ook conflictmomenten– met de burger zal weer toenemen. De capaciteit die daarmee is gemoeid, kunnen we dan niet meer inzetten op de vraagstukken en op de belastingplichtigen die dat vanuit toezichtsoogpunt verdienen.

Hiernaast zien wij als een groot risico dat aan de overgang naar het belasten van de werkelijk gerealiseerde rendementen kleeft dat de constructies herleven die we nog kennen uit de jaren vóór 2001. Het is te verwachten dat dergelijke constructies weer de kop op zullen steken. Weliswaar in een jasje van nu, maar wel met dezelfde uitgangspunten, namelijk het ontwijken van belasting. Onder het systeem van de vermogensrendementsheffing zien we dergelijke constructies niet.

In het tweede gedeelte stellen de Kamerleden één vraag.

Omtzigt construeert een verschil in grondslag van 280 mld. tussen het CBS en de cijfers van Financiën. Persoonsgegevens doen suggesties waar dit in kan zitten, maar men komt er (natuurlijk) ter plekke niet uit.

Groot vraagt of het CPB nog steeds vindt dat belasting van werkelijke inkomsten mogelijk is. Persoonsgegevens antwoordt dat de interpretatie dat het CPB een belasting op werkelijke inkomsten uit vermogen mogelijk acht van de krant komt en niet van het CPB zelf. Het voorstel om werkelijke inkomsten te belasten is voor de iets langere termijn. Volgens Persoonsgegevens is 'n belasting de eerstkomende twee jaar niet mogelijk. Er is nauw overleg met de ketenpartners nodig en ook helderheid over de wetgeving. Daarop richten Persoonsgegevens zich tot Persoonsgegevens met de vraag waarom vermogensbezitters eigenlijk onder de VIA zouden moeten vallen. Eén miljoen IB-ondernemers vallen er toch ook niet onder. Persoonsgegevens antwoordt dat de Belastingdienst hard nadenkt over mogelijkheden om ook bij IB-ondernemers te gaan voorinvullen. Ook bij hen wil de Belastingdienst vooruitgang boeken. Hij ziet het nut er niet van in om bij vermogensbezitters, waar het nu goed gaat, drie stappen achteruit te doen.

Bashir vraagt waarom kapitaal lager moet worden belast dan arbeid en **Van Dijck** wil weten wel land de voorkeur van Persoonsgegevens heeft. Deze antwoordt dat kapitaal lager moet worden belast dan arbeid omdat kapitaal mobieler is. Dat geldt in mindere mate voor de kapitaalbezitters, vandaar dat een land als Noorwegen vermogende ingezetenen behalve met een belasting over de vermogensinkomsten van 27 % ook nog belast met een vermogensbelasting van 1 %. Bij het bepalen van de belasting op vermogensinkomsten wordt ook rekening gehouden met de betaalde VPB. Hij is fan van het Noorse duale systeem dat volgens hem ook in Finland, Zweden en Denemarken van kracht is. Eigenlijk wil hij naar een CBIT. Die bestaat echter nog nergens. Verder breekt hij een lans voor de manier waarop men in Scandinavië ondernemingswinsten splitst in kapitaal- en arbeidsinkomen. Hij geeft toe dat een dergelijk systeem voor Nederlands dga's onvoordelig zal uitpakken.

Van Weijenberg vraagt aan Persoonsgegevens wat zij van de voorgestelde tussenstap vindt. Persoonsgegevens vindt het geen stap in de goede richting. Hij wil de tijd nemen voor een substantiële hervorming. Een tegenbewijsregeling is volstrekt geen oplossing. Persoonsgegevens het met hem eens: 'We kunnen met het rotte systeem nog wel een paar jaar door'. Hij gelooft niet in een gestaffeld rendement. Een verkenning voor een nieuw systeem inclusief ervaringen in het buitenland kan volgens hem in een half jaar klaar zijn. Het huidige systeem mag dan eenvoudig zijn, het brengt grote schade toe aan de efficiency en de belastingmoraal.